

Beleid op leerlingenbegeleiding

Gemeenteschool "De Horizon", Snaaskerke
Scholengemeenschap "Strand&Polder"

In wat volgt beschrijven we het beleid op leerlingenbegeleiding in onze school. We integreren in dit beleid twee elementen uit het schoolwerkplan:

- de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief samenwerkingsvormen met andere scholen van gewoon en/of buitengewoon onderwijs (decreet basisonderwijs art 47 § 1,3°)
- de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen. (decreet basisonderwijs art 47 § 1,4°)

Doel Leerlingenbegeleiding:

Kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding bevordert de totale ontwikkeling van alle leerlingen, verhoogt hun welbevinden, voorkomt vroegtijdig schoolverlaten en creëert meer gelijke onderwijskansen. Op die manier draagt het bij tot het functioneren van de leerling in de schoolse én maatschappelijke context (Decreet leerlingenbegeleiding, 2018 in decreet basisonderwijs art 47 bis, ter, quater, quinquies).

Om een beleid op leerlingenbegeleiding te realiseren zet onze school actief in op het begeleiden van de leerlingen (1), het ondersteunen van het zorgzaam handelen van het onderwijzend personeel (2) en de coördinatie van alle leerlingenbegeleidingsinitiatieven (3).

1. Ons beleid op leerlingenbegeleiding is afgestemd op het pedagogisch project, de lokale context en noden van de leerlingenpopulatie.

Context van de school:

Gemeenteschool De Horizon is een dorpschool gelegen middenin het centrum van Snaaskerke, een polderdorp op een boogscheut van de kust. Er is een hoge ouderbetrokkenheid binnen de schoolwerking dankzij onder andere eenactieve ouderraad. De uitgebouwde netwerken binnen het dorp worden voor velerlei activiteiten doelbewust uitgekozen en ingezet. De helft van het aantal leerlingen zijn woonachtig in het dorp, anderen komen uit de buurgemeenten. We hebben een stabiel leerkrachtenteam. Meer dan de helft van de leerkrachten hebben meer dan 10 jaar onderwijservaring. Binnen het team heerst er een warme, gedreven sfeer waarbij "elkaar helpen en ondersteunen" centraal staat. Tijdens schooljaar 2018-2019 werd met het voltallig team een volledig nieuw Pedagogisch Project uitgewerkt. Het wordt operationeel vanaf september 2019.

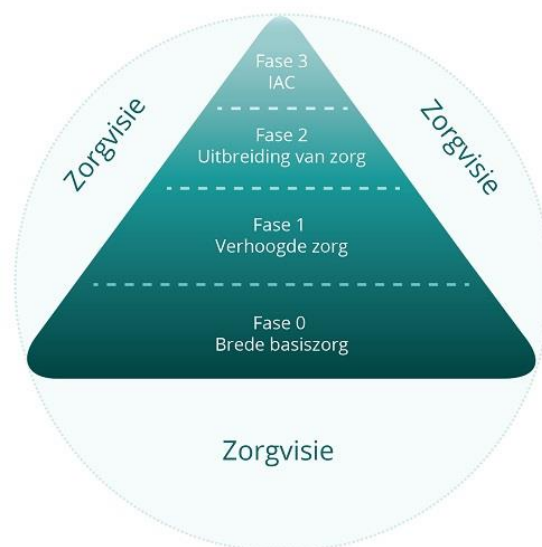
Zie ook BSA in bijlage.

Noden van de leerlingenpopulatie:

- Blijvend inzetten op sterk uitgebouwde binnenklasdifferentiatie en leerkrachten hierin sterker maken.
- Waakzaam blijven over mogelijke acties naar kansarmoede, indien de indicator 'schooltoelage' toeneemt. Ook voor de andere indicatoren is het aangewezen om die evolutie bij te houden en indien nodig de passende acties uit te werken.

2. Onze werking is opgebouwd vanuit het zorgcontinuüm en een gedragen visie op zorg/leerlingenbegeleiding en optimale onderwijskansen (*)

2.1 Zorgcontinuüm

(*) optimale onderwijskansen is een hertaling van OVSG van de term 'GOK – gelijke onderwijskansen'. Het beklemtoont dat scholen optimaal inzetten om leerlingen aansluitend bij hun mogelijkheden te laten participeren aan kwalitatief onderwijs.

2.2. Visie op zorg/leerlingenbegeleiding en optimale onderwijskansen

Zorgzaam	Respectvol
Behulpzaam	Liefdevol

*We zijn een **zorgzame** school met een **warm** hart voor elk kind. We besteden aandacht aan de individuele noden van elk kind. We passen ons onderwijs aan waar nodig. We differentiëren ter ondersteuning of om uit te dagen. Hierbij zetten we steeds het kind centraal in zijn eigen schoolloopbaan.*

*We werken aan een positieve klassfeer waar welbevinden en betrokkenheid van elke leerling het leren en ontwikkelen mee helpt bepalen. Elk kind krijgt de kans om zichzelf te zijn. Een gelukkig kind komt eenmaal beter tot ontwikkeling. We gaan **respectvol** met elkaar om. Ook **behulpzaam** zijn is een waarde waar we actief op inzetten. (P.P. "De Horizon" 2018-2019)*

Algemeen uitgangspunt.

Vertrekkende vanuit het decreet leerlingenbegeleiding, wat het geheel van preventieve en begeleidende maatregelen inhoudt en vertrekt vanuit een geïntegreerde en holistische benadering voor de vier begeleidingsdomeinen en dit vanuit het continuüm van zorg, willen wij als school onze visie hierop afstemmen en uitwerken.

Leerlingen verschillen en dat stelt de school voor de uitdaging om te differentiëren en de aanpak af te stemmen op wat leerlingen nodig hebben om te leren en te ontwikkelen. **Zorgzaam** omgaan met leerlingen doen we niet alleen bij leer-en ontwikkelingsstoornissen (dyslexie, ASS, ADHD,....) maar ook voor leerlingen die minder kansen krijgen omwille van culturele, etnische, sociale of economische achtergrond. Als school gaan we voor gelijke kansen. We proberen kansarmoede in te perken en zo alle leerlingen kansen te bieden om hun talenten te ontwikkelen. **Behulpzaam** tegenover de ontwikkeling en het leren van elk kind hebben we aandacht voor de zorg voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Degelijk uitgebouwde differentiatie is dan ook kenmerkend voor het lesgeven op onze school. Op deze manier bieden we onze leerlingen zoveel mogelijk kansen om zichzelf maximaal te ontplooiën. We nemen ze **liefdevol** bij de hand. We kiezen samen met leerlingen, ouders, CLB en zorgteam de juiste weg. De weg die leidt tot uitdagingen passend bij het individu. Met wederzijds **respect** voor elkaar. De taakinvulling van de leerkracht op vlak van zorg is doorheen de jaren toegenomen. 'De leerkracht doet er toe' is het vertrekpunt voor de uitwerking van onze geïntegreerde zorgvisie. De uitbouw van goed opgebouwde, kwaliteitsvolle lessen staat hierbij centraal. Oog voor goede, leerrijke, boeiende instructie, met doordachte werkvormen springen in het oog. Dit wordt aangevuld met een sterk uitgebouwde gedifferentieerde aanpak als inoefenfase. Tot slot wordt er samen met de leerlingen geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig. Voor het zorgbeleid op school staan we niet alleen. We zijn transparant naar onze verschillende partners: ouders, CLB, externe hulpverleners,... Maar ook de leerlingen worden hierbij betrokken via onze kindcontacten. We kiezen om 'samen' te werken aan onderwijs op maat van elk kind.

De school binnen ons zorgbeleid.

Leerlingenbegeleiding is een kernopdracht van de school. Uitgaande van de verschillende fases van het zorgcontinuüm biedt de school een basisaanbod leerlingenbegeleiding voor alle leerlingen en biedt ze zorg aan leerlingen voor wie dit basisaanbod niet volstaat. In de fase van verhoogde zorg vraagt de school aan het CLB om consultatieve leerlingenbegeleiding. In de fase van de uitbreiding van zorg is er een goede samenwerking met het CLB o.a. door het uitwisselen van beschikbare informatie over de leerlingen om de afspraken over de bijkomende inzet van middelen, hulp of expertise te realiseren. Concreet betekent dit dat de schoolinterne leerlingenbegeleiding en de externe diensten in de verschillende fases van het zorgcontinuüm een andere rol hebben. De school zorgt voor afstemming tussen interne en externe begeleiding.

De leerkracht binnen ons zorgbeleid.

De leerlingenbegeleiding is de kernopdracht van de school. De geïntegreerde zorgvisie en de leerlingbegeleiding uit zich in eerste instantie bij de leerkracht zelf. Ze integreren het begeleiden van elke leerling in hun onderwijskundige en pedagogische aanpak. De leerkrachten gebruiken het zorgcontinuüm als vertrekpunt. Die bestaat uit vier fasen. De leerkracht is de eerstelijnsverantwoordelijke. Een goed uitgebouwde **brede basiszorg** (fase 0) start met kwaliteitsvol onderwijs. De leerkracht tracht problemen te voorkomen door een krachtige leeromgeving aan te bieden, door leerlingen systematisch op te volgen en door actief te werken aan het verminderen van risicofactoren en aan het versterken van beschermende factoren. Door het creëren van een veilig pedagogisch klasklimaat krijgen de leerlingen de kans om een positief zelfbeeld te ontwikkelen. Leerlingen hebben nood aan een warme, veilige, geborgen omgeving. Hierbij sluiten een efficiënt klasklimaat, geven van goed onderwijs, opvolgen van alle leerlingen en open communiceren naadloos aan. Via het verzamelen en noteren van leerlingengegevens (in het KVS/LVS) benoemt de leerkracht de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De leerlingen die extra begeleiding nodig hebben worden gesignaleerd (fase 1: **verhoogde zorg**). Indien structurele, interactieve en preventieve acties gericht op alle leerlingen niet volstaan wordt binnen de reguliere werking van de school extra ondersteuning gegeven aan de leerlingen. Samen met het

zorgteam gaat de leerkracht op zoek naar doelgerichte aanpassingen in de klas. De school detecteert noden bij de leerlingen voor wie binnen de school brede basiszorg geen antwoorden gevonden wordt, staat ze in voor de eerste opvang, bespreekt ze de problemen met de ll en de ouders en biedt ze extra begeleiding in de vorm van remediërende, differentiërende, compenserende of dispenserende maatregelen. Wanneer in de fase van extra zorg de middelen binnen de school en de inspanningen van het schoolteam onvoldoende blijken, kan er beroep gedaan worden op het CLB en externen om zorg op basis van een individueel begeleidingsplan aan te bieden (fase 2: **uitbreiding van zorg**). Ook de begeleiding van de ondersteuner uit het Ondersteuningsnetwerk West-Vlaanderen, net als ouders-ervaringsdeskundigen, spelen hierbij een grote rol. Als laatste stap kan, indien het voorgaande niet volstaat, door het CLB een verslag opgemaakt worden. (fase 3: **IAC**). Met een verslag kunnen de ouders hun kind inschrijven in het buitengewoon onderwijs of binnen een school van gewoon onderwijs kan gevraagd worden de leerling een individueel aangepast curriculum (IAC) te laten volgen.

Binnen deze fasen van het zorgcontinuüm gaan de leerkrachten handelingsgericht aan het werk. Ze gebruiken hiervoor de zeven uitgangspunten als vertrekpunt:

- Doelgericht werken:
Zonder doelen geen richting, geen effectieve feedback en geen mogelijkheid om je werk te evalueren.
- De onderwijsbehoeften staan centraal:
Om gelijke kansen te krijgen om zich naar hun mogelijkheden en talenten te ontplooiën, hebben kinderen recht op ongelijke behandeling in opvoeding en onderwijs.
- Afstemming en wisselwerking:
Leerlingen verschillen, maar klassen, leerkrachten, scholen en ouders verschillen ook.
- De leerkracht doet er toe:
Verander de leerkracht, dan verander je het kind....en omgekeerd.
- Positieve aspecten zijn van groot belang:
Aandacht voor positieve aspecten beschermt ons tegen een te negatief beeld van een kind, klas, ouders of van onszelf als leerkracht of team.
- Constructieve samenwerking:
Eén van de bepalende kenmerken van effectieve ouderbetrokkenheid blijkt een goede communicatie te zijn.
- Systematisch en transparant:
Op school zeggen we wat we doen en we doen wat we zeggen.

De zorgcoördinator binnen ons zorgbeleid.

De taak van de zorgcoördinator onderging doorheen de jaren een zekere evolutie. De zorgcoördinatie staat voor een uitgebreide set van taken gericht op de leerlingen en hun ouders, collega-leerkrachten en externe diensten. De coördinerende functie van de zorgcoördinator (in samenwerking met het CLB, ON,...) omvat o.a. het opzetten van begeleidingsprogramma's en leerlingvolgsystemen, het organiseren van overleg, het coördineren van doorverwijzingen, het onderhouden van contacten en het organiseren van samenwerking met externe diensten. De zorgcoördinator oefent ook een ondersteunende rol uit naar leerkrachten en ouders wanneer zij geconfronteerd worden met problemen die hun draagkracht overstijgen. Zij stimuleert de leerkracht of staat zelf in voor gerichte professionaliseringsactiviteiten. In specifieke gevallen begeleidt zij de leerlingen zelf. De kangoeroeklas is hiervan een voorbeeld. De zorgtaken situeren zich op drie niveaus:

- Alle zorginitiatieven op niveau van de school coördineren.
- De handelingsbekwaamheid en de draagkracht van de individuele leerkrachten en van het schoolteam verhogen.
- Leerlingbegeleiding.

Het CLB binnen ons zorgbeleid.

We streven een vlotte samenwerking met het CLB na. Het CLB werkt vraaggestuurd vertrekkende van vastgestelde noden, vragen van een leerling, de ouders of de school. De leerling en de ouders zijn cliënten, de school is een partner. Het CLB kan een aantal kernactiviteiten inzetten:

- Signaalfunctie: ter versterking in de brede basiszorg van de school.
- Consultatieve leerlingenbegeleiding: ter versterking van de verhoogde zorg van de school.
- Uitbreiding zorg: CLB bespreekt met de school en de leerling de hulpvraag en het CLB bepaalt handelingsgericht welke activiteit het zal inzetten.

De zorgcoördinator doet een aanmelding via het intakeformulier. Tijdens een intern overleg binnen het CLB wordt de vraag besproken en wordt een casusbegeleider aangeduid die het verdere zorgtraject opstart en mee opvolgt. Ook het verzekerd aanbod (infoavond derde kleuter,...), de preventieve gezondheidszorg en de leerplichtopvolging wordt opgevolgd door het CLB. Dit alles met duidelijke linken naar de dynamiek van gelijke onderwijskansen en integrale jeugdhulp. Het CLB werkt multidisciplinair en is deskundig in het verhelderen van vragen in verband met hulpverlening en op het vlak van diagnostiek en remediëring van leer-en ontwikkelingsmoeilijkheden die buiten het kennisveld van de school liggen (fase 2). Het CLB vormt een netwerk met andere hulpverleners en werkt met de school nauw samen in de trajectbegeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, het ondersteuningsnetwerk, de verwijzing naar het buitengewoon onderwijs en de begeleiding in het kader van de leerplicht.

De school neemt het initiatief voor het maken en vastleggen van de samenwerkingsafspraken. De samenwerking is van onbepaalde duur. Ze wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgestuurd. Er is uitwisseling van relevante informatie over de leerlingen in twee richtingen.

De ouders binnen ons zorgbeleid.

Zorg is en blijft een gedeelde verantwoordelijkheid waarin ook de ouders een belangrijke partij zijn. De school respecteert de opvoedingsdeskundigheid van de ouders en verwacht omgekeerd ook van de ouders om de onderwijsdeskundigheid van de school te respecteren. Dit wederzijds respect houdt in dat we aanvaarden dat leerlingen in de school-en thuissituatie kunnen verschillen. We streven binnen onze zorgvisie dan ook naar een open en transparante communicatie. De school onderneemt ook acties om de kloof tussen kansarme gezinnen en de school te verkleinen. De school maakt werk van een doeltreffend inschrijvingsbeleid. Hier leggen we de nadruk op informatieverstrekking, maar ook op een uitgebreide intake over de leerling. Er worden vanuit de school systematische gespreksmomenten georganiseerd in de vorm van oudercontacten. We zijn echter een open school en de leerkrachten staan ook op andere momenten klaar om de nodige informatie te delen. Indien specifieke zorgen vanuit het zorgteam gedeeld moeten worden, contacteert de school ook dan de ouders. We willen ook, indien nodig, ouders ondersteunen in het nemen van contact met externe partners.

De leerlingen binnen ons zorgbeleid.

Binnen de lagere school wordt ook gekozen om de leerlingen zelf nauw te betrekken bij hun leren en ontwikkelen. Twee keer per jaar houden leerkrachten kindcontacten. Het is een fijne manier om leerlingen te laten reflecteren over hun ontwikkeling, hun welbevinden en betrokkenheid, hun talenten en hun werkpunten. Leerlingen krijgen op die manier extra aandacht en een luisterend oor. De kindcontacten leveren waardevolle informatie op die eventueel kunnen toegevoegd worden aan de rapporten en/of gesprekken met de ouders.

3. Ons beleid op leerlingenbegeleiding vormt een geheel van preventieve en begeleidende maatregelen binnen de 4 begeleidingsdomeinen (decreet basisonderwijs art 47bis):

3.1. Onderwijsloopbaan

Het begeleidingsdomein onderwijsloopbaan heeft tot doel de leerling te ondersteunen om voldoende zelfkennis te ontwikkelen, om inzicht te verwerven in de structuur van en de mogelijkheden binnen onderwijs, opleiding en arbeidsmarkt en om adequate keuzes te leren maken op school en daarbuiten.

Als school maken we daar als volgt werk van:

In onze kleuterafdeling:

- “Samen over de drempel” voor 3K en 1L.
- Kennismaking met nieuwe juf/meester bij start schooljaar.
- Doorschuifmoment op einde van het schooljaar.
- Kleutervolgsysteem.

In onze lagere afdeling:

- Schoolbezoeken 6L als voorbereiding overgang naar secundair.
- Leerlingvolgsysteem.
- Binnenklasdifferentiatie curriculumdifferentiatie, aparte leerlijn, sticordi.
- Peer tutoring.
- MDO, overgangsgesprekken.
- Kindgesprekken.
- Toetsen en evaluaties.
- Kurzweil.
- Baso-fiche.

3.2. Leren en studeren

Het begeleidingsdomein leren en studeren heeft tot doel het leren van de leerling te optimaliseren en het leerproces te bevorderen door leer- en studeervaardigheden te ondersteunen en te ontwikkelen.

Als school maken we daar als volgt werk van:

In onze kleuterafdeling:

- Begeleide activiteiten met de juf.
- Zelfredzaamheid.
- Te bereiken doelen vanuit ons doelenboek.
- Werktafels, hoekenwerk.
- Leren afspraken maken en er zich leren aan houden.
- Stappenplannen (toiletbezoek, puzzels,...)
- Keuzevrijheid.

In onze lagere afdeling:

- Binnenklasdifferentiatie.
- Afbakenen leerstof.
- Huiswerkbegeleiding en differentiatie.
- Goed onderbouwde instructie.
- Efficiënt gebruik van agenda.
- Studie.
- Herhalingsbundels.
- Coöperatieve werkvormen.
- Ervaringsgericht werken.
- Weekplanning opmaken.
- Stappenplan huiswerk.
- Studieplanning tijdens proeven.
- Toetsen en remediëring.
- Zelfevaluatie – kindgesprekken.

3.3. Psychisch en sociaal functioneren

Het begeleidingsdomein psychisch en sociaal functioneren heeft tot doel het welbevinden van de leerling te bewaken, te beschermen en te bevorderen waardoor de leerling op een spontane en vitale manier tot leren kan komen en zich kan ontwikkelen tot een veerkrachtige volwassene.

Als school maken we daar als volgt werk van:

In onze kleuterafdeling:

- Leren samen spelen en omgaan met elkaar en conflicten.
- Verdraagzaamheid aanleren en stimuleren.
- Via de klaspop tot gesprek komen.
- Verantwoordelijkheid nemen bij het invullen van het takenbord.
- Jaarlijks overgangsgesprekken
- Observaties
- Oudercontacten en ouderoverleg

In onze lagere afdeling:

- Jaarlijks overgangsgesprekken
- Beginsituatie inzake leerstof aftoetsen.
- Observaties
- Woordje van de leerkracht op het rapport.
- Ouderoverleg en oudercontacten.
- Pestmeter.
- Leerlingenparlement.

3.4. Preventieve gezondheidszorg

Het begeleidingsdomein preventieve gezondheidszorg heeft tot doel de gezondheid, groei en ontwikkeling van leerlingen te bevorderen en te beschermen, het groei- en ontwikkelingsproces op te volgen en tijdig risicofactoren, signalen, symptomen van gezondheids- en ontwikkelproblemen te detecteren.

Als school maken we daar als volgt werk van: we werken actief mee aan:

1° de organisatie van de systematische contactmomenten door het centrum voor leerlingenbegeleiding.

2° de organisatie van de vaccinaties door het centrum voor leerlingenbegeleiding om het ontstaan en de verspreiding van sommige besmettelijke ziekten tegen te gaan.

3° de uitvoering van de profylactische maatregelen die het centrum voor leerlingenbegeleiding neemt om de verspreiding van besmettelijke ziekten tegen te gaan.

Daarnaast geven we dit vorm door:

In onze kleuterafdeling:

- Zelfredzaamheid en zelfstandigheid stimuleren.
- Stappenplannen: handen wassen, neus snuiten, hygiëne.
- Fruit eten (voormiddagspeeltijd) en water drinken (doorheen de dag) of melk.
- Zindelijkheidstraining.

In onze lagere afdeling:

- Tweejaarlijks houden we een gezond ontbijt in samenwerking met de Ouderraad. Voorafgaand worden hierover lessen gegeven.
- We eten elke ochtendspeeltijd fruit.
- Stimuleren om water te drinken overdag.
- Hori*run*kids over de middag.
- Opvolging allergieën.
- Opvolging bij vaststelling luizen, in samenwerking met het CLB.
- Bewegingstussendoortjes en buiten les geven.
- Aandacht voor een gezond brooddoos.
- Red een Leven (6L)
- Seksuele en relationele vorming (6L)

4. Zorgzaam handelen doe je als school samen met externe partners.

Zo werken we samen met verschillende partners: het centrum voor leerlingenbegeleiding, de pedagogisch begeleidingsdienst, het ondersteuningsnetwerk, lokale (zorg)actoren ...

Concreet overzicht van alle partners:

CLB:

VCLB Oostende – Gistel, Pensjagersstraat 30, 8400 Oostende.

Intaker: Mevr. Liesbeth Van der haegen

Pedagogische begeleidingsdienst:

Mevr. Nancy Dewulf, pedagogisch begeleider Scholengemeenschap Strand&Polder.

Mevr. Karine Dierickx, pedagogisch begeleider OVSG.

Ondersteuningsnetwerk:

Ondersteuningsnetwerk West-Vlaanderen

Ondersteuner: Mevr. Jolien Vandousselaere en Mevr. Eline Bassens

Lokale (zorg)actoren:

Revalidatiecentra, logopedisten, psychologen,...

Met deze externe partners leggen we onze afspraken vast volgens de richtlijnen uit de regelgeving (zie samenwerkingsafspraken - als bijlage of elders).

Binnen deze partnerschappen delen we relevante informatie over de leerlingen. Daarbij respecteren we steeds de regels inzake ambts- en beroepsgeheim, de deontologie en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Onze partnerschappen worden bekrachtigd door het gemeentebestuur.

5. Kwaliteitsreflectie over en evaluatie van ons beleid op leerlingenbegeleiding.

Op regelmatige tijdstippen reflecteren we over en evalueren we ons beleid op leerlingenbegeleiding. Waar nodig laten we ons hierbij ondersteunen door externe betrokkenen. We evalueren ons beleid aan de hand van volgende vragen:

- In welke mate bevordert ons beleid op leerlingenbegeleiding de totale ontwikkeling van alle leerlingen?
- In welke mate verhoogt ons beleid op leerlingenbegeleiding het welbevinden van onze leerlingen?
- In welke mate voorkomt ons beleid op leerlingenbegeleiding het vroegtijdig schoolverlaten?
- In welke mate creëert ons beleid op leerlingenbegeleiding meer gelijke onderwijskansen?

Daarnaast bekijken we of ons beleid op leerlingenbegeleiding nog steeds voldoet aan de volgende kritische principes:

1° Staat het belang van elke leerling centraal?;

2° Komt ons beleid participatief tot stand en is het gedragen door het hele schoolteam?;

3° Werken we doelgericht, systematisch, planmatig en transparant?;

4° Voeren we ons beleid discreet uit?;

5° Verduidelijken we wie welke taak opneemt in de leerlingenbegeleiding?

6. Professionalisering

Om leerkrachten in staat te stellen ons beleid te realiseren en versterken, ondersteunen wij hen via ons professionaliseringsbeleid (zie professionaliseringsplan).